

Työnjako 2026 -etenemissuunnitelma

Yhteinen kirkkoneuvosto 12.12.2024 § 375
331/00.01.00/2023

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

- 1) merkitä tiedoksi liitteenä esitetyt seurakuntaneuvostojen ja yhteistyötoimikunnan lausunnot sekä yhteisten palveluiden osastojen palautteen ehdotuksesta työnjaon ohjaaviksi periaatteiksi, yhteisten palveluiden visioksi ja työnjaon keskeisiksi muutoksiksi
- 2) merkitä tiedoksi liitteenä esitetyn johtajiston analyysin seurakuntaneuvostojen ja yhteistyötoimikunnan lausunnoista sekä yhteisten palveluiden osastojen palautteesta
- 3) hyväksyä selostusosaan kirjatun etenemissuunnitelman jatkotyöskentelyn pohjaksi
- 4) todeta työnjaon ohjausryhmän saaneen työnsä päätökseen. Siirryttäessä jatkotyöskentely- ja päätöksentekovaiheeseen toimii yhteisen kirkkoneuvoston asettama tukiryhmä sekä yhteinen kirkkoneuvosto puhe- ja läsnäolo-oikeutettuineen (kirkkoherrat ja yhtymän johtavat viranhaltijat) valmistelun tukena.
- 5) merkitä tiedoksi liitteenä olevan tukiryhmän jatkuvan muistion.

Käsittely

Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki selosti asiaa.

Projektipäällikkö Katja Lehtola osallistui asian käsittelyyn.

Projektin etenemissuunnitelma ja alustava aikataulu oli jaettu pöydille ja se otettiin asian liitteeksi.

Käsittelyn aikana käytettiin yksi puheenvuoro.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätöshistoria

Yhteisen kirkkoneuvoston kokouksessa 28.11.2024 oli esityslistalla lausuntojen käsittely työnjaon ohjaavista periaatteista ja keskeisistä muutoksista vuoteen 2030. Päätösehdotus sisälsi työnjakoprojektin loppuvaiheen etenemis- ja päätöksentekosuunnitelman.

Asia palautettiin valmisteluun siten, että 1. Työnjaon ohjaavien periaatteiden valmistelussa keskitytään tässä vaiheessa yhteisen seurakuntatyön ja seurakuntien työn sisältöön ja yhdyspintoihin sekä näistä seikoista tehtävien päätösehdotusten vaikutusarviointeihin, mukaan lukien henkilöstö- ja talousarviovaikutukset. 2. Valmistelussa huomioidaan laajasti tähänastisen hanketyön tuotokset, seurakuntien lausunnot ja kirkkoherrojen kokouksen näkemykset. 3. Yhteinen kirkkoneuvosto tekee samalla päätöksen, että se asettaa sisäistä valmisteluun varten keskuudestaan määräaikaiseen työryhmän, jonka asettamispäätös tuodaan YKN:n 2.12. kokoukseen (tehtävät ja tavoitteet työnjakohankkeen projektisuunnitelman päivittämisessä). 4. Työryhmän tehtäväksi annetaan valmistella YKN:n kokoukseen

12.12. työnjakohankkeen loppuvaiheen prosessin päätösesitys. Valmistelussa on kuultava kirkkoherrojen kokousta ja yhtymän virkajohtoa

Yhteinen kirkkoneuvosto asetti 2.12. määräaikaisen työryhmän (tukiryhmän) tukemaan Työnjako 2026 -projektin valmistelua. Päätös alla:

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti:

- 1) asettaa Työnjako 2026 -projektin päätöksenteon valmistelun tukemisen työryhmän (tukiryhmä) toimikaudekseen.
- 2) antaa työryhmän tehtäväksi tukea seurakuntayhtymän virkajohtoa työnjakoprojektin loppuvaiheen etenemis- ja päätöksentekosuunnitelman laatimisessa.
- 3) nimetä työryhmän jäseniksi Esa Ahosen, Martina Harms-Aallon, Ami Lainelan, Otto Lehtipuun, Raija Olkkolan, Elina Raike-Ojasen ja Liisa-Maria Voipio-Pulkin ja toteaa, että työryhmä valitsee keskuudestaan kokoonkutsujan ja puheenjohtajan.
- 4) todeta, että tukiryhmän kokoukset voidaan toteuttaa läsnä-, etä-, sähköposti- ja hybridikokouksina.
- 5) , että yhteisen kirkkoneuvoston jäsenillä ja sen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeutetuilla on työryhmän kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Selostus

Taustaa

Työnjako 2026 -projektin tehtävänä on osaltaan varmistaa kirkon elinvoimaisuus ja toimintaedellytykset Helsingissä vuonna 2026–2030 ottaen huomioon yhtymän taloudellisen tilanteen ennakoitavat muutokset. Projektissa on kyse ensisijaisesti vapaaehtoiseen sopimiseen perustuvasta työnjaosta seurakuntien, yhtymän palvelutoimintojen ja yhteisen seurakuntatyön välillä. Lakisääteiset tehtävät eivät nimikkeinä kuulu työnjakohankkeen piiriin, mutta myös niiden toimeenpanoon kohdistuu kysymyksiä palveluiden tuottamisen tehokkuudesta, laadusta ja laajuudesta. Työnjako 2026 -hankkeen tulokset huomioidaan, kun toteutetaan aiemmin tehtyjen säästöpäätösten mukaista yhtymätason muutossuunnitelmaa.

Yhteisten palveluiden tulevaisuuden visiolauseeksi on ehdotettu ”Olemme seurakuntia varten”. Olennaista ja yhtymän tulevaisuuden kannalta kriittisen tärkeää on, että erityisesti yhteisen seurakuntatyön tehtävät ja se miten ne palvelevat seurakuntalaisia parhaalla mahdollisella tavalla, määritellään nykyistä selkeämmin ja konkreettisemmin. Tehtävät, joita on siirretty seurakuntayhtymän toimivaltaan eivät voi jäädä tulkinnanvaraisiksi. Päätösesityksissä kuvataan selkeästi, mitä toimintoja vähennetään tai valmistaudutaan lopettamaan, mitkä palautetaan seurakuntaneuvostojen toimivaltaan ja mitä nämä muutokset tarkoittavat määrärahojen tasolle ja jakosuhteelle yhtymän ja seurakuntien kesken. Näkökulmana tarkasteluun on helsinkiläisten tarve ja miten vaikuttavimmalla tavalla yhdessä pystymme siihen vastaamaan.

On ilmeistä, että myös seurakuntien käytettävissä olevat resurssit kääntyvät laskuun vuoteen 2030 mennessä. Työnjaon tarkastelussa tavoitteena on sopia toimintamallista, joka turvaa keskeisen kirkon työn tässä kaupungissa myös jatkossa tarkoituksenmukaisella tavalla.

Perussäännön uudistaminen on välttämätöntä muistakin kuin työnjakohankkeeseen liittyvistä syistä. Siksi työnjakoa koskevat periaatelinjaukset ja päätökset, muutosten käytännön toimeenpano ja perussäännön uudistaminen on suunniteltava yhtenäisenä prosessina. Tässä etenemissuunnitelmassa kuvataan ensin sisällöllisiä kysymyksiä ja

toimintatapoja, joilla on tarkoitus edetä linjauksiin ja päätöksentekoon, toisin sanoen miten kuvataan työnjaon konkreettiset muutokset siten, että myös taloudellisista ja henkilöstövaikutuksista voidaan esittää perusteltu arvio. Sen jälkeen esitetään osittain aikataulutettu kokoussuunnitelma, jota varaudutaan täsmentämään tammi-helmikuun 2025 vaihteessa.

Tavoitetilä

Hankkeessa on syntynyt monia hyviä elementtejä sisältäviä tuotoksia. Kehityssuunta on YKN:n ilmaiseman tahtotilan mukainen: kohti seurakuntien tarpeisiin vastaavaa palvelukeskusta ja aiempaa läpinäkyvämmiin ohjeistettuja, rajattuja ja seurakuntien kanssa verkottuvia yhteisen seurakuntatyön toimintoja.

Tähänastisen valmistelun, muun muassa seurakuntaneuvostojen lausuntopalautteen, perusteella eniten näkemyseroja liittyy seuraaviin asiakokonaisuuksiin: 1.) taloudellisten resurssien jakautuminen seurakuntien ja yhteisten palveluiden välillä (*ensisijaisena* työnjaon perusteena) 2.) strategisen ja operatiivisen kehittämisen organisointi ja rahoittaminen 3.) diakoniatyö mukaan lukien varustamot sekä 4) kansainvälisen ja monikielisen työn organisointi.

Yhteisen kirkkoneuvoston keskusteluissa on noussut vahvasti esille ns. liikennevalomalli tai koritus helpottamaan linjausten laatimista. Tämän mallin mukaan palveluita tarkastellaan jakamalla ne jatkotyöskentelyn helpottamiseksi vihreään, keltaiseen ja punaiseen koriin.

Koko työnjaon kokonaisuus käydään korimallilla läpi, samalla kun tunnistetaan lausuntokierrokselta nousseet neljä eri kokonaisuutta, joista on syytä keskustella ja linjata yhteisessä valmistelussa.

Vihreään koriin:

1. lakisääteiset tehtävät
2. palvelukeskustyyppiset tehtävät, jotka halutaan pitää yhtymän vastuulla
3. yhteisen seurakuntatyön tehtävät, jotka halutaan pitää olennaisilta osin yhtymän vastuulla

Keltaiseen koriin:

4. yhteisen seurakuntatyön tehtävät, joiden sisältöä tai työnjakoa seurakuntien kanssa tulee merkittäväällä tavalla muuttaa

Punaiseen koriin:

5. yhteisen seurakuntatyön tehtävät, joista kokonaan luopumista tai siirtämistä kokonaan seurakuntien vastuulle harkitaan

Korittamisen lähtökohtana voidaan pitää talousarvion pääluokkia ja kustannuspaikkoja, mutta niiden ja yhtymän tosiasiallisten toimintojen suhde ei ole selkeä. Onkin ilmeistä, että seuraavassa vaiheessa nousee esille kysymyksiä tarkoituksenmukaisista organisaatio- ja hallintomalleista. Tässä vaiheessa on kuitenkin perusteltua keskittyä periaatepäätöksen tasoihin työnjakolinjauksiin eikä puuttua yhtymän tai seurakuntien sisäisiin rakenteisiin (mahdollisena poikkeuksena hautaustoimi, ks. alla). Yhtymän hallintomallia koskeva keskustelu edellyttää auditointiraportin valmistumista.

Tarkasteltavat kokonaisuudet

Seuraava jaottelu antaa *esimerkkejä* valmistauduttaessa korittamiseen. Listat eivät ole kattavia eivätkä palveluiden nimet välttämättä oikeita. Näitä alla lueteltavia kokonaisuuksia täsmennetään joului-tammikuun aikana, jotta niihin voidaan ottaa kantaa alkuvuoden työskentelystä.

1. Yhtymän palvelukeskus, joka hoitaa lakisääteiset tehtävät ja muut yhteisesti sovitut palvelutehtävät. Palvelu tarkoittaa tässä yhteydessä tukitehtäviä, jotka ovat olennaisen tärkeitä, mutta eivät hoida suoraan seurakunnan hengellistä ydintehtävää. Toiminnan tehokkuus osoitetaan benchmarkkaamalla, esimerkiksi vertaamalla kuluja suhteessa muihin organisaatioihin. Yhtymän johtajan toimisto voidaan katsoa osaksi palvelukeskusta.
 - Yleishallinto ja talouspalvelut, ml. sijoitustoiminta
 - Asianhallintapalvelut
 - Yhteiset hankintapalvelut
 - Tietohallintapalvelut, yhteiset tietojärjestelmät ja sovellukset
 - Lakipalvelut ja sisäinen tarkastus
 - Keskusrekisteri, jäsenrekisteri, kirkonkirjat
 - HR toiminnot laajasti ymmärrettynä, työterveyshuolto, työsuojelu, yhteiset koulutuspalvelut
 - Viestintä
2. Kiinteistöosasto, joka hoitaa tulosvastuullisesti kiinteistöasiat, mukaan lukien
 - Peruskorjaukset ja vuosikorjaukset kilpailutusineen
 - Uusien kiinteistöjen hankinta ja käytöstä poistettujen kiinteistöjen luovutus
 - Sisäinen ja ulkoinen vuokraustoiminta
 - Sijoituskiinteistöt, leirikeskukset
 - Kiinteistöjen ylläpito
 - Ympäristötoimi
3. Hautaustoimi
 - Kyseessä iso lakisääteinen toiminto. Poikkeuksellisesti jo tässä yhteydessä voitaisiin keskustella sen erottamisesta omaksi osastokseen.
 - Huomioitava valtion rahoituksen oikea kohdentuminen (kustannuspaikkana myös "omarahoitteiset tehtävät")
4. Yhteinen seurakuntatyö:
 - Sairaalasielunhoito, joka on sopimus pohjainen yhteistyö
 - Perheneuvonta
 - Yhteinen diakonia, erityisdiakonia, asuttamistoiminta, vankilatyö, jotka muodostavat varustamoja. Toimintaan liittyy asiakaslähtöisen toiminnan kehittäminen yhdessä seurakuntien kanssa, laadun ja vaikuttavuuden kehittäminen sekä ulkoisten hankerahoitusten hyödyntäminen.
 - Monialainen kasvatus, erityisnuorisotyö, nuorten aikuisten tuki
 - Vammaistyö, joka osittain kuuluu seurakuntien diakoniatyöhön, vrt. Seurakuntien toiminnan saavutettavuus.
 - Oppilaitostyö, joka on sopimus pohjainen yhteistyö
 - Kansainvälinen ja monikielinen työ
 - Strateginen kehittäminen, projektituki ja seurakuntien konsultointi
 - Yhteisten tapahtumien ja messujen järjestäminen
 - Harkinnanvaraisten määrärahojen / projektien kokonaisuus.
 - Lehtisaaren nuorisokoti

- Leiri- ja toimintakeskusten toiminnan koordinointi mukaan lukien käytön järjestäminen sekä keskitetyt kilpailutukset seurakuntien puolesta kuten rippikoulujen kuljetukset.
- Stadin safka, ruokahävikin välityspalvelu, sopimusperusteinen yhteistyö

Analyysin vaiheet ja aikataulu

Lähtökohtana on, että yhteisten palvelujen tulevaisuutta tarkastellaan toimintojen kautta, sillä myös päätökset sisäisistä vuokrista, valtionrahoituksen pieneneminen ja kirkon sisäisen rahanjaon muutokset tulevat vaikuttamaan jakosuhteeseen. Haluttaessa uusia säästötavoitteita niitä voidaan asettaa sekä euromääräisinä että htv-tasolla.

Seuraavassa kuvataan ehdotus hankeprosessin seuraaviksi vaiheiksi vastuineen. Hankkeen ollessa valmistelussa käy yhteinen kirkkoneuvoston kokouksissaan säännönmukaisesti läpi tilannekatsauksen hankkeen etenemisestä.

1. Koritettavista palveluista riittävällä tarkkuudella sopiminen (virkajohto ja YKN tukiryhmä)
2. Jako lakisääteisiin ja muihin palveluihin (virkajohto ja YKN tukiryhmä)
 - a. kohtien 1. ja 2. työn aloitus ma 16.12.2024 klo 16.00-18.00 (Seurakuntien talo & Teams)
3. Vihreän liikennevalon palveluiden kori (YKN tukiryhmä)
 - a. kuvataan tähänastinen palvelukohtainen muutossuunnitelma (virkajohto), toisin sanoen onko näihin toimintoihin suunniteltu kohdistettavaksi säästötoimia?
 - b. jos on, ovatko ne linjassa työnjakoa koskevan näkemyksen kanssa?
 - c. suunniteltuihin strategisiin investointeihin ei tässä yhteydessä oteta kantaa
4. Keltaisen ja punaisen liikennevalon palveluiden kori
 - a. kuvataan tähänastinen muutossuunnitelma (virkajohto), mitä säästötoimia on suunniteltu?
 - b. kootaan lausuntopalaute ja muu perusteluaineisto (virkatyö)
 - c. ovatko suunnitellut säästötoimet tarkoituksenmukaisia ja riittäviä työnjaon muutostarpeiden näkökulmasta?
 - d. mistä toiminnoista voitaisiin luopua kokonaan?
 - e. millaisia vaikutuksia säästötoimilla ja luopumisilla on helsinkiläisiin? (sanallinen arvio)
5. Koriehdotusten käsittely työkokouksessa (YKN-virkajohto-kirkkoherrat) 27.-28.1.2025, Korpisalan leirikeskus
6. Linjausehdotusten valmistelu (Huom! Valmistelun keskellä YKN:n toimikausi vaihtuu), tarvitaanko yt-neuvotteluja, pyöreän pöydän keskusteluissa helmikuun ensimmäisellä puoliskolla, vko 5 –7.
7. 25.2. YKN kokouksessaan toteaa jatkotoimenpiteet ja tekee tarvittavat päätökset.
 - a. Nimikekohtaisten muutossuunnitelmien vahvistaminen, mikäli ovat linjassa työnjakonäkemyksen kanssa ja toteutuvat luonnollisen poistuman kautta. Näiden muutossuunnitelmien toimeenpano ei muuta jakosuhdetta vaan toteuttaa osaltaan aikaisemmin asetettuja säästötavoitteita vuoteen 2030 mennessä.
 - b. Mikäli toimenpiteissä päädyttäisiin TuTa-prosessiin, toimitaan soveltuvin osin 28.11. YKN:n kokoukselle esitetyn version 2 (luopumisia kokonaisista toiminnoista) aikataulun ja prosessin mukaan.

Yhteistä kirkkovaltuustoa informoidaan prosessista mahdollisimman kattavasti. Etenemissuunnitelmassa ei ole mahdollista ottaa vielä kantaa valmistelun ja päätöksenteon tarkkaan aikataulutukseen YKN:n kokouksen 25.2.2025 jälkeisen työskentelyn osalta. Perussäännön uudistamisen prosessia tulee joka tapauksessa edistää, jotta työnjaossa sovitut kirjaukset viedään perussäännön muutosten kautta käsiteltäväksi yhteiselle kirkkovaltuustolle.

Koska työnjaon lopullisten linjausten odotetaan valmistuvan alustavasti kevät-kesällä 2025, saadaan niistä mahdollisesti aiheutuvat määrärahamuutokset seurakuntien ja yhteisten palveluiden välillä huomioitua ensimmäisen kerran vuoden 2027 kokonaismäärärahan jakosuhdetta määritettäessä. Vuoden 2026 osalta seurakuntien ja yhteisten palveluiden välinen määrärahan jakosuhte tullaan valmistelemaan vuoden 2025 jakosuhteeseen pohjautuen.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Asiassa tehdään laaja vaikutusten arviointi osana Työnjaon valmistelua.

Lisätiedot

Seurakuntayhtymän johtaja Juha Rintamäki, juha.rintamaki@evl.fi
Projektipäällikkö Katja Lehtola, katja.lehtola@evl.fi

Jakelu

Työnjako 2026 -projektin ohjausryhmä